

De Voorzitter
der Staten-Generaal
Binnenhof
2513 AA DEN HAAG

mw. mr. F. van Zomeren
Telefoon 070-3394568
Fax 070-3391306
www.vrom.nl

BNC-fiche 22112, 302 [9], Voorstel tot een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden

Datum: 16 april 2004
Kenmerk: DGM/IMZ/2004060888

Uw brief: 16 april 2004
Uw kenmerk: nr. 131465

Geachte Voorzitter,

In reactie op uw bovengenoemde brief inzake het BNC-fiche betreffende het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, kan ik u, mede namens de Minister van Justitie, het volgende mededelen.

Zoals in het fiche reeds is opgemerkt, heeft de regering een vraag opgenomen over de subsidiariteit. In dit kader is van belang of een dergelijke *communautaire* regeling strikt genomen noodzakelijk is ter ratificatie van het Verdrag van Aarhus door de Europese Gemeenschap (EG). De lidstaten zijn immers als ondertekenaar van het verdrag primair verplicht hun *nationale* systemen van rechtsbescherming indien nodig aan de verdragsvereisten aan te passen. Wat betreft de toegang tot de rechter dient de EG primair te waarborgen dat de toegang tot de *Europese* rechter in milieuaangelegenheden conform de verdragsvereisten is geregeld. Dit onderwerp wordt niet geregeld in het richtlijnvoorstel, maar komt in het voorstel voor een verordening dat tevens onderdeel uitmaakt van het Aarhus-pakket aan de orde. Bij nadere inhoudelijke bestudering van het richtlijnvoorstel, kan uit het oogpunt van proportionaliteit bovendien worden geconstateerd dat de voorgestelde tekst minder rechtsbescherming biedt dan het huidige Nederlandse stelsel van rechtsbescherming. Het Verdrag van Aarhus geeft aan Partijen uitdrukkelijk het recht om bestaande hogere beschermingsniveaus te handhaven. Ook uit de rechtsbasis van het richtlijnvoorstel (minimumharmonisatie) kan dit worden afgeleid. Indien reeds zou kunnen worden geconcludeerd dat een bevoegdheid bestaat voor de EG om handelend op te treden, zal de inzet gericht zijn op handhaving van het huidige nationale systeem met een hoger niveau van rechtsbescherming (want ruimere toegang tot de rechter). Dit is een belangrijke voorwaarde voor Nederland om met het voorstel akkoord te kunnen gaan.

In het kader van het komende Nederlandse voorzitterschap van de Raad heb ik verkennende gesprekken gevoerd met een groot aantal lidstaten. Daarbij is gebleken dat bij andere lidstaten de overtuiging is gegroeid dat de richtlijn een nuttig instrument kan zijn om de toegang tot de rechter in milieuaangelegenheden binnen de EU te harmoniseren. Over de wijze waarop dit instrument moet worden ingevuld, bestaat evenwel veel verschil van inzicht. Ook heeft het Europees Parlement in eerste lezing een advies uitgebracht over de ontwerp-richtlijn, waarbij de noodzaak van dit instrument niet wordt betwist en wordt aangedrongen op verruiming van de toegang tot de rechter. Al met al lijkt het daarom onontkoombaar om als voorzitter de richtlijn evenals de andere onderdelen van het Aarhus-pakket, te agenderen. De besluitvorming over de ontwerp-richtlijn kan overigens niet los worden gezien van de behandeling van het gehele Aarhus-pakket, waar deze richtlijn onderdeel van uitmaakt. In het kader van het komende Nederlandse voorzitterschap zal

de inzet als voorzitter gericht zijn op spoedige ratificatie van het Verdrag van Aarhus door de EG, waardoor de EG als Partij zal kunnen deelnemen aan de in 2005 voorziene Tweede Bijeenkomst van Partijen. Om dit te bereiken is vaststelling van de verordening, waardoor bepalingen van het Verdrag van toepassing worden op EG-instellingen en organisaties, in ieder geval een noodzakelijke voorwaarde.

Wat betreft de samenloop met het wetsvoorstel ter uitvoering van het Verdrag van Aarhus, merk ik ten eerste op dat – zoals ook in de Memorie van Toelichting bij dat wetsvoorstel is vermeld - het Verdrag niet noopt tot aanpassing van de wetgeving betreffende toegang tot de rechter. Reeds hierom kan dan ook geen sprake zijn van een *nieuwe* wijziging als gevolg van het richtlijnvoorstel. Het richtlijnvoorstel wijkt niet zozeer af van het Verdrag, maar beoogt veeleer een communautaire invulling te geven aan een aantal ruim geformuleerde verdragsbepalingen. Het nationale stelsel van rechtsbescherming in het kader van milieuaangelegenheden is hoofdzakelijk geregeld in de Wet milieubeheer en de Algemene wet bestuursrecht. Zoals gezegd is de Nederlandse inzet erop gericht het nationale stelsel van rechtsbescherming te handhaven, waardoor wetswijzigingen worden vermeden.

Ik ga ervan uit dat ik hiermee afdoende op uw vragen en opmerkingen ben ingegaan.

Hoogachtend,
de Staatssecretaris van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

P.L.B.A. van Geel